

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til EM14 at udarbejde en redegørelse om en mulig etablering af et politisk uafhængigt råd. Rådet skal udarbejde anbefalinger om investorers validitet og investeringsplaner i råstofindustrien, tilvejebringe information om et givent projekts validitet samt medvirke til at fremme, at konkrete råstofprojekter medfører en langsigtet og bæredygtig samfundsudvikling. Rådet skal udarbejde anbefalinger til Naalakkersuisut og offentligheden herom. Redegørelsen skal endvidere vurdere mulige modeller for rådets sammensætning, honorering og beføjelser.
(Medlemmer af Inatsisartut, Naaja H. Nathanielsen og Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer)

1. behandling

Siden Grønlands overtog ansvaret for råstofområdet i 2010 har vi kunne se en stigende interesse fra udlandets side for at foretage investeringer i efterforskning i Grønland. Desværre må vi konstatere at mineralbranchen for tiden globalt set er nede i en bølgedal. Det kræver derfor at vi udviser ekstra opmærksomhed og omhu for at fastholde de investeringer i efterforskning, der skal føre til mineprojekter til gavn for beskæftigelsen og samfundet.

For industrien er det af afgørende betydning, at der er en tiltro til, at de lovgivningsmæssige rammer ikke bliver ændret i tide og utide. Jeg mener, at vi i dag har en god råstoflovgivning og når vi skal foretage ændringer i lovgivningen bør dette kun ske med ”rettidig omhu” og kun på de områder, hvor det reelt viser sig at være nødvendigt. På denne samling har jeg fremsat et ændringsforslag til Råstofloven, som skal være med til at sikre inddragelse af interessenter i forbindelse med råstofprojekter, og skabt mulighed for at der kan oprettes en fond, hvor der kan søges midler til at undersøge forhold i forbindelse med projekterne.

Derudover er der i forbindelse med råstofprojekterne en bredt samarbejde med interessenter i forbindelse med IBA aftalerne hvor interessenterne er med til at fastlægge samfundsgavnige mål for de konkrete projekter.

Et forslag om etablering af politisk uafhængigt råd, der skal udarbejde anbefalinger om investorers validitet og investeringsplaner i råstofindustrien vil bryde med nogle grundlæggende principper i råstofloven og dermed sende det helt forkerte signal omkring stabilitet og troværdighed i råstofpolitikken.

Den gældende råstoflov bygger i vid udstrækning på de principper, som blev indført i den første moderne råstoflov fra 1991 og på de erfaringer og den viden, der var blevet opbygget i hjemmestyret siden 1998. Loven fra 1991 havde til hensigt at gøre det mere attraktivt at investere i efterforskning, der på daværende tidspunkt befandt på et historisk lavpunkt. Af særlig betydning var indførelse af en ret for rettighedshavere med en efterforskningstilladelse til på kendte vilkår at få meddelt udnyttelsesrettigheder for konstaterede forekomster. Samme grundlæggende princip er bibeholdt i den gældende råstoflov.

Jeg må antage, at de anbefalinger som skal afgives af et råd, som foreslået, må forventes at skulle have mere end en blot vejledende karakter. Det vil betyde, at en rettighedshaver ikke længere kan påregne med sikkerhed at have ret til at få meddelt en udnyttelsestilladelse, hvis alle vilkår og betingelser i øvrigt er opfyldt under efterforskningen.

Dette må give anledning til at spørge, hvem vil gennemføre 10 års efterforskning, anvende flere hundrede millioner kroner til geologiske og geofysiske undersøgelser, bore tusindvis af meter, hvis man ikke har et retskrav på en udnyttelsestilladelse, selv om lovgivningens krav i øvrigt er opfyldt.

Det vil gøre det meget svært at få nogen til at investere i Grønland, hvis forudsætningen for at få en udnyttelsestilladelse er at et ikke-demokratisk råd i sidste ende skal vurdere om projektet er samfundsmæssigt bæredygtigt.

Et andet hovedprincip i den gældende råstoflov er princippet om en samlet og integreret myndighedsbehandling. Naalakkersuisut skal således som råstofmyndighed drage omsorg for, at alle forhold vedrørende råstofaktiviteter behandles og varetages som en samlet og integreret myndighedsbehandling.

Jeg må antage, at anbefalinger afgivet af et råd i et vist omfang vil være bindende for Naalakkersuisut. Som forslaget er formuleret skal rådet tilsyneladende bestå af udvalgte interessenter. Når rådet afgiver bemærkninger og anbefalinger om et konkret råstofprojekt vil disse bemærkninger og anbefalinger således ikke repræsentere den brede offentligheds interesser, men alene de interesser, der reelt er repræsenteret i rådet.

Det er derfor min vurdering at en gennemførelse af beslutningsforslaget med etablering af råd reelt vil betyde, at en væsentlig afgørelseskompetence på hele råstofområdet – reelt overføres delvis fra Naalakkersuisut til et selvstændigt og uafhængigt råd. Dette finder jeg meget betænkeligt i forhold til principperne i selvstyrelovens § 1 og grundlæggende demokratiske principper og regler om magtfordeling og magtens tredeling.

Hvis et sådant råd skal kunne afgive anbefalinger om konkrete råstofprojekter må det gives adgang til forretningsmæssige fortrolige data og konkurrencefølsomme oplysninger, m.m. Der vil derfor være risiko for at brud på fortrolighedskrav i forbindelse med rådets arbejde fører til milliarderstatningskrav mod selvstyret.

Et politisk uafhængigt råd vil ikke være underlagt den offentlige forvaltning og dermed heller ikke regler vedrørende sagsbehandling hvad angår vejledning, inhabilitet, partshøring, begrundelse for afgørelser, parternes aktindsigt, tavshedspligt og oplysning om ankemuligheder m.m.

Et sådant råd vil derfor være et oplagt fokus for lobbyvirksomhed og korrupsion, idet det vil få en enorm magt i relation til de enkelte råstofprojekters mulighed for at blive godkendt. Det må antages at råstofindustrien vil være særdeles opsat på at stå sig godt med medlemmerne af et sådant ikke-demokratisk råd.

Naalakkersuisut er imidlertid åben overfor at inddrage andre erfaringer fra eksempel Grønlands Fiskeriråd, der beskæftiger sig med mere generelle spørgsmål vedrørende fiskerisektoren og fiskeripolitikken. Jeg mener således at det vil være nyttigt, hvis der på samme måde var et forum for råstof erhvervet, der kunne udtale sig om råstofpolitik og nye lovtiltag eller behov for at ændre på eksisterende lovgivning.

Naalakkersuisut skal derfor indstille forslaget til forkastelse.